

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič).

Obrtni red.

Usposobljenost za pomočnika.

V torek je permanentni obrtni odsek dovršil splošno razpravo o § 104. b), c) in d), ki določa obligatno ali prisilno izkušnjo za obrtniške vajence.

Ako hočejo obrtniki povzdigniti svoj stan, je v prvi vrsti potrebno, da so sami spretni in izvežbani delavci. — Kot vajenci že se morajo izuriti v svoji stroki in tudi seznaniti s tehničnimi pripomočki, ki olajšajo delo. Obrtniški stan mora skrbeti za izvežban naraščaj. Kdor pa hoče izvežbati vajence, mora biti sam veščak v svoji stroki. Dandanes more biti marsikdo samostojen mojster, ako dobi od politične oblasti obrtni list, četudi ni veščak v svoji stroki.

Tak obrtnik pa ne more izvežbati vajencev, da bi bili dobri pomočniki ali mojstri-veščaki. Torej naj vsak vajenec po učni dobi napravi izkušnjo, da dokaže, kaj se je naučil in če je njegov mojster veščak ali le skaza. Že vajenec si mora pridobiti ročno spretnost v dotični stroki, da se more kot pomočnik še bolje izuriti in usposobiti za mojstra. Ako je vajenec lenuh ali nesposoben za delo, nikdar ne bo imel pravega veselja do dela ali do svojega poklica. In take osebe škodijo le sebi in svojim tovarišem.

Zato vlada v "§ 104. b), c) in d)" nasvetuje določbo: Zadruga morajo skrbeti, da vsak učence po učni dobi napravi izkušnjo za pomočnika. Isto velja za vajence pri tovarniških podjetjih ali pri takih obrtih, ki niso člani kake zadruge.

Kako bodi sestavljena izpraševalna komisija?

Vlada je predlagala, naj so v komisiji najmanj trije člani, in sicer: predsednik, ki ga imenuje politična oblast, zasljučavši (!) trgovsko in obrtniško zbornico; dalje vsaj dva prisednika, in sicer polovico naj jih določi zadruga iz srede mojstrov, drugo polovico odbor pomočnikov iz svoje vrste. — To je vsebina § 104. b) v vladnem načrtu.

O teh določbah je bilo mnogo govora in prepira. Razprave so se udeležili skoraj vsi člani in razun dveh so se izrekli za prisilno izkušnjo.

Proti obligatni ali prisilni izkušnji sta govorila le soc. demokrat Eldersch

in zastopnik dunajskih industrijev Kitchelt. Vendar se je ta zadnji končno udal.

Posl. Žitnik je omenil: Vse podpore in vse lepe besede, a tudi obrtni red ne bodo pomagali obrtnikom, ako niso dobro izučeni v svoji stroki. Začetek se mora storiti že pri vajencu, da si more kot pomočnik izpopolniti svoje znanje ter si pošteno služiti vsakdanji kruh. Res, da bodo iz početka po deželi velike težave, tudi stroški za izkušnje. Take izpraševalne komisije se ne morejo ustanoviti v vsaki občini, tudi ne v vsakem sodnem okraju za posamezne stroke. A če vajenec dobro dovrši svojo triletno učno dobo, je zanj poseben praznik, ako se mora morda peljati na sedež okr. glavarstva, kjer pa se bodo povsod izvemši morda Istro, Dalmacijo in posamezne okraje v Galiciji — dobili izvežbani mojstri za izpraševalno komisijo. Sicer pa se ta izkušnja vrši enkrat v življenju. Saj mora dandanes vsakter delati po več izkušenj, če hoče priti do kruha, in kmet dela izkušnjo vsak dan — pred raznimi komisijami. Torej te težave in ovire tudi na deželi niso nepremagljive, v mestih in trgih pa so izkušnje itak stara navada.

Kar pa se tiče izpraševalne komisije, prvi Žitnik, zahtevajo obrtniki dvoje: Prvič, da obrtniki sami določijo na tri leta tudi predsednika. Zakaj bi se politična oblast vtikala tudi v to stvar in zakaj bi vlada zasljučala za mnenje samo trgovsko in obrtniško zbornico, zadruga pa kar nič. Če že hoče vlada na vsak način imenovati predsednika komisije, naj ga imenuje na predlog zadruge, dokler nimamo posebnih obrtniških in rokodelskih zbornic, kakor to predlaga tudi poslanec Doboszynski.

Dalje se mi zdi odveč, kakor zahteva referent Hueber, da bi moralo biti v komisiji pet članov. Na deželi n. pr. so posamezni obrti redko sejani, kje naj torej dobe v obližu dovolj članov za komisijo? Recimo torej: V komisiji morata biti poleg predsednika najmanj dva člana. Predsednika naj že določi politična oblast, toda na predlog dotične zadruge, in naj zasliši še trgovsko zbornico. Enega člana ali več, ako politična obrtna oblast določi morda štiri člane, naj določi načelnštvo zadruge, enega

člana naj vlada imenuje iz liste pomočnikov, ki jo ti sami predlože vladi. To je nekak kompromis med mojstri in pomočniki, da se zblizajo za skupne koristi. Smisel te določbe je, da imajo mojstri večino v komisiji.

Proti temu predlogu je najodločneje govoril socialni demokrat Eldersch. V prvi vrsti se je protivil prisilni izkušnji, češ, da je le udarec v vodo. Dalje je zahteval, naj je v komisiji polovica pomočnikov. Tej zahtevi pa so odgovarjali vsi ostali člani in končno tudi sekcijski načelnik dr. Hasenöhr. Po dolgi in mučni razpravi so obveljali prvi štirje odstavki paragrafa z vsemi proti glasu posl. Elderscha.

§ 104c pravi, da deželna vlada za posamezne zadruga določa načrt in obseg tvarine za izkušnjo, kakor tudi tako v posebnih določbah, in sicer v dogovoru z zadrugami in zasljučavši mnenje trgovskih zbornic. Troške za izkušnjo pa plača zadruga, ki pa dobiva takse. Ako pa je vajenec pri industrijskem obrtu ali ni član nobene zadruge, plača troške trgovska zbornica.

Tudi o tej točki je bilo mnogo prepira. Poslanec Eldersch je zahteval, naj se takse opuste, ker bi jih mnogi vajenci ne mogli plačati. Odgovarjali so mu člani Hueber, Böheim, Kratochvil in Hauck, ki so sami mojstri, da taksa navadno znaša 3 krone, ki jih vajenec že dobi od staršev, sorodnikov ali pa tudi od svojega mojstra. Mnogi dobivajo tudi darila, ki naj jih hranijo, ne pa izdajo za cigarete itd.

Kaj pa nastane, ako vajenec ne naredi izpita? To vprašanje pa rešuje § 99. b), ki pa ni še v razpravi. Ta paragraf določa, da se mora vajenec učiti še šest mesecev. Ako tudi potem ne naredi izkušnje, je le pomočni delavec (Gehilfe), ne pa pomočnik (Geselle). Kot pomočni delavec ne more postati samostojen mojster, dokler ne naredi izkušnje pred komisijo; za to izkušnjo pa se more vsak čas oglasiti pri svoji zadrugi. Pomočnik (Geselle) bo imel torej po novem zakonu večjo veljavo pa tudi pravico, nego pomočni delavec (Gehilfe).

Vzemimo primer: Ako osmošolec napravi maturo, more na visoko šolo. Ako je ne napravi, more si izvoliti poklic,

kojer ne zahtevajo mature. In morda se mu pozneje bolje godi, nego součencu maturantu. Ako obrtniški vajenec ne naredi izkušnje, more biti oproščen pomočni delavec, a ne pomočnik s pravico, da postane mojster. Ta določba je na prvi pogled trda, a je umestna. Vajenec se potrudi, da se v istini izuči v svoji stroki, ako hoče biti pravi pomočnik.

Kaj pa naj se zgodi, ako se izpraševalna komisija prepriča, da je največ mojster sam kriv, da vajenec še orodja ne zna vzeti v roke, ako je moral morda opravljati le hišna dela? O tem o priliki.

Politični pregled.

Nov slovanski shod.

Češki list "Obrana zemelcu" se poteguje za sklicanje novega slovanskega shoda, zakaj 113 milijonov evropskih Slovanov nima dozdej vezi, ki bi bila naperjena zoper skupnega sovražnika. Omenjeni list med drugim piše: Minilo je že 57 let od zadnjega slovanskega shoda in mi moramo priznati, da enaki vzroki kakor takrat tudi danes zahtevajo enakega shoda; treba je samo ponoviti takratnega shoda in ž njim klicati: Rešimo, kar se da rešiti, da ne razpademo v same male dele, katerih se tuji lahko polastijo. Najbolj gotova pomoč za nas same, kakor tudi najbolj močna vez za celo državo je vzajemnost in prijateljstvo slovanskih rodov v Avstriji. In kakor takrat, sedaj morda še bolj pomembne so besede, s katerimi je Šafařík pozdravil takratni slavnostni shod v Pragi: "Ko se drugi narodi posvetujejo o nas in našo bodočnost določujejo, posvetujemo se sami o sebi in o svoji bodočnosti. Mi sami sebe boljše poznamo, nego nas poznajo drugi, naše potrebe in težnje so nam samim najbolj znane. Bodimo takti, da bi s pravim ponosom mogli reči pred drugimi narodi: Jaz sem Slovan — ali pa nehamo biti Slovani! — Zakaj moralna smrt..."

Boj za slovanske vsporednice.

"Politik" pravi z ozirom na to, da vlada hoče slovanske vsporednice učiteljskega premestiti iz Opave, da Čehi nikakor ne morejo pritrčiti taki rešitvi, ki bi samo Nemcem dajala pravice v glavnem mestu Šlezije. Če bo baron Gautsch res na tak način rešil to vprašanje, tedaj bodo češki poslanci zavzeli svoje prejšnje bojno stališče.

Saški princ Ivan Jurij v lšu.

Saški princ Ivan Jurij je v sredo popoldne ob 2. uri 20 minut dospel v lš. Na kolodvoru je princa vsprejel

LISTEK

Poboljšana trmoglavka.

Nemški spisal W. Pailler.

(Osebe: Lizika, Anica, sestri; Marička, dekla.)

Prvi prizor.

(Priprosta soba, dve stolici, umivalnik, v kotu obešalo za obleko, na njem dve krili, belo in rdeče. Anica čedno opravljena; Lizika si privezuje predpasnik, pri tem zavozla vrvice; ni še počesana.)

Lizika: (Vleče za vrvice predpasnika.)

Anica: Hitro, hitro Lizika! Priveži si predpasnik, da greva k zajuterku; glej, jaz sem že pripravljena.

Lizika: (Jezno.) Jaz pa ne! Jaz ne morem vsega tako hitro napraviti — in sedaj — sedaj še ta nesrečni vozeli!

Anica: Oče se bode jezil! Čakaj, hočem ti pomagati.

Lizika: Ne potrebujem te.

Anica: Kako si vendar čudna! Vzemi vendar drugo obleko, ta ni več čista.

Lizika: (Si ogrne veliko volneno ruto.) Ne! Oj, kako je tukaj mrzlo! Kako me zebe, kako me zebe, huum! (Šklopota z

zobmi.) Povej očetu, da ne pridem k zajuterku.

Anica: In kaj poreče oče na to!

Lizika: Kaj poreče? Smilila se mu bom! Kaj sem jaz kriva, da se mi je naredil ta vozeli, kaj sem jaz kriva, da me tako strašno zebe? Prsti so mi odreveneli, niti ne čutim vozla.

Anica: Kako si trmasta! Saj sem se ti ponudila, da ti razvežem vozeli.

Lizika: Seveda, da bi me še bolj zebl, ko bi se me dotaknila s svojimi mrzlimi rokami. Hvala lepa za takšno prijaznost. Kje so škarje, Anica?

Anica: Kaj hočeš ž njimi?

Lizika: Da odrežem ta neumni vozeli.

Anica: Le poskusi! Povem materi!

Lizika: (Udari z nogo.) Tako? To poveš materi? Dobro, ti me ne pustiš k zajuterku, to povem očetu!

Anica: Jaz? Kako neki? Kaj je to hudega, če ti ne pustim vrvic odrezati? Oj, Lizika, kako je nama težko v miru živeti, in mati, saj veš, Lizika, kako zelo želi to naša dobra mati.

Lizika: (Gre k Anici prijazno.) Saj je res, Anica! Pozabila sem že na to; nočem več žaliti naše dobre matere, saj ima že tako dosti drugega trpljenja! Oj, kako sem hudobna! Prosim te, Anica, razveži mi ta vozeli, prav lepo te prosim.

Anica: (Veselo.) Oj, kako rada! Če količkaj pohitiš, bova prišle o pravem času.

Lizika: Moje roke so vse premrzle, rute ne morem odložiti.

Anica: Saj veš, Lizika, da oče ne dovoli, da bi prišla z ruto k zajuterku.

Lizika: To je zelo čudno! Nobena mojhi prijateljic ne odloži rute, dokler se ni segrela pri čašici kave.

Anica: Lahko je tako! Toda pri nas je drugače. Medve pa moravi ubogati stariše.

Lizika: To je smešno! Oj, kako me strašno zebe!

Anica: Torej hiti, če ne bo kava pomrznila.

Lizika: Vedno me motiš in zadržuješ?

Anica: Jaz? Kako neki?

Lizika: V enomer klepetaš, in jaz ti moram odgovarjati, če ne pa me zatožiš materi, da sem trmasta.

Anica: Torej grem brez tebe.

Lizika: To je grdo, povedala bom očetu, da me nočeš čakati.

Anica: (Sede na stolico pri vratih.) Sedaj ne rečem niti besedice več!

Lizika: Katero krilo naj oblečem, Anica, belo ali rdeče? Povej mi vendar, katero naj oblečem! Nočeš odgovoriti? Prav! Povedala bom materi. Ti si starejša, torej mi moraš povedati, katero krilo naj oblečem. Torej belo ali rdeče? Odgovori vendar, Anica!

Anica: (Za-se.) Vendar ji moram odgovoriti! (Glasno.) Belo!

Lizika: Zakaj pa belo? Saj veš, da se hitro pomaže; in tudi "fodre" nima, mene pa tako strašno zebe. O, ubogi moji prstki! Kako so premrzli, trdi, brez življenja, oh, moji prstki in moja ušesca! (Diha v prste in si drgne ušesa.)

Anica: Potrpežljivost mi je že pošla!

Lizika: O, saj je nimaš dosti!

sojlničnem uradu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva za leto 1904; 2. Prečitane in potrjenje računsko zaključka za III. upravno leto 1904; 3. Revizijsko poročilo; 4. Volitev načelstva in nadzorstva; 5. Slučajnosti.

O d b o r.

Grozna nevihta. — Dne 24. t. m. razsajala je v Červinjanju grozna nevihta, katero je spremljala strela in močno grmenje. Okolo 7. ure razsajala je nevihta najmočneje. Poškodovanih ni bilo samo mnogo hiš, ampak strela imela je tudi svoje žrtve. Tako je n. pr. zelo močno poškodovala komaj dozidano hišo, ki je posest gos. Lovisonija. Pri ti priliki ubila je strela 6-letnega dečka Biduta ter požgala po hrbtu nekega Ivana Tolloja, ki je iskal zavetišča v omenjeni hiši. Vrhu tega ubila je strela jedno kravo in tele. Tudi poslopje tamkajšnje postaje je strela zelo močno poškodovala.

Sodne zadeve. — Iz prospekta, katerega je izdalo justično ministerstvo glede osebja na sodiščih in državnih uradnih svetov, posnemamo sledeče podatke, kar se tiče omenjenih uradov na Primorskem:

Na prizivnem sodišču: 1 predsednik, 8 nadsodnijskih svetnikov, 2 tajnika, 2 pristava, 41 avskultantov, 1 višji državni pravdnik. Dalje 1 pisarniški vodja, 1 višji pisarniški oficijal, 3 pisarniški uradniki v X. in XI. plačilnem razredu, 1 računarski svetnik, 2 preglednika računov, 2 računarska oficijala, 1 računarski asistent, 2 računarska praktikanca in 7 uradnih slug.

V okrožju prizivnega sodišča v Trstu: 1 predsednik deželnega sodišča, 3 predsedniki okrožnih sodišč, 1 podpredsednik, 2 nadsodnijska svetnika, 5 svetnikov deželnega sodišča, 28 tajnikov, 12 okrajnih sodnikov, 61 pristavov, 3 državni pravdniki, 5 namestnikov državnega pravdnika, 3 pisarniški vodja, 5 pisarniških predstojnikov, 1 izvrševalni uradnik v X. plačilnem razredu, 118 pisarniških uradnikov v X. in XI. plačilnem razredu, 3 pisarniški asistenti, 6 višjih oficijalov, 1 zemljeknjižni ravnatelj, 5 knjigovodij zemljeknjižnega urada, 97 uradnih slug in 40 jetniških stražarjev.

Za železniški promet. — V sredi meseca julija t. l. obdržavala se je v železniškem ministerstvu konferenca, pri kateri se je razpravljalo o fizičnem stanju železniških uslužbencev. Pri ti konferenci se je določilo, da se sprejme v železniško službo le take prosilce, kateri so popolnoma zdravi na ušesih in na očeh. Nadalje se je pri ti konferenci določilo da se bo od slej naprej manj oziralo pri skušnjah, katere bodo položevali oni uslužbenci, kateri se že v službi nahajajo. S prvo omenjenih določb se pač mnogo pripomore, da se bo od sedaj naprej železniški promet točno in gotovo izvrševal. Ti določbi stopiti v veljavo najbrže že v teku tega leta.

Tatovi v Trstu. — V Trstu se še vedno ponavljajo predrzne tatvine, in noče jih biti ne konca ne kraja. Tako so n. pr. v četrtki pri belem dnevu in sicer ob 12. uri neznan tatovi pokradli v ulici Chiozza trdko S. Paulinovič in ji odnesli iz miznic: jeden bankovec za 100 kron, najmanj po 50 kron, dva po 20 kron, pet po 10 kron, jedno vrečo, v kateri se je nahajalo okolo 50 kron v srebru, škattjico, v kateri je bilo shranjenih pet kron v nikelju, samokres za šest strel in listnico, v kateri se je nahajalo več važnih papirjev in nekaj menjic. Jeden tatov se je hotel prepričati, ako samokres deluje in pritisnil je petelinčka, pri kateri priliki je počit strel in se je dotičnik ranil na prstu. Strel so sicer ljudje slišali in neka gospa je celo videla tatu, ko si je pral prst ali pri vsem tem ni mogla priti policija tatovom na sled.

Otvoritev železnice Celovec—Jesenice bo, kakor javlja „Eisenbahnblatt“, še le sredi leta 1906, morda tudi še le pozneje na jesen.

Iznajdba. — Tržaški tehnik Mihael Micheluzzi je iznašel aparat, s katerim

se prepreči, da ne trčita ob megli dve ladiji druga ob drugo. Delniška družba John Cocherill v Bruslu mu bo dala 4 milijone frankov, da ji odstopi iznajdeni patent.

Bombardiran brzovlak. — Ko je v soboto zvečer vozil reški brzovlak proti Kilovčam, je pričelo v vozove leteti pest debelo kamenje. V prvem razredu je bilo več šip zdrobljenih, v III. razredu je bil neki potnik na roki rahlo udarjen. Orožništvo zasleduje zločince.

Strelne vaje topničarjev na strelišču pri Krškem bodo letos dne 31. julija, dalje 1., 2., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 12. in 14. avgusta. Streljanje se prične vsakokrat ob 7. uri zjutraj. Prvi strelja divizijski polk št. 8, potem 10, nato 7 in končno korni topniški polk 3 posamezno pri vajah v ločenih oddelkih in nato skupno cel polk. V Ljubljani namočeni divizijski topniški polk št. 7 prične s streljanjem 12. avgusta in konča skupno z 8. divizijskim in 3. kornim polkom.

Cesarske vaje na Tridentinskem. — Iz Mendole poročajo, da je v Valli di Noni polno tujcev, ki si bodo ogledali velike cesarske vojaške vaje, ki se imajo v kratkem vršiti. Po celi ravnini popravljajo ceste in opremljajo stanovanja. Najbolj živahno gibanje je v Romenu, kamor je došel dvorni stavbinski nadzornik Schebek, ki opremlja stanovanja za cesarja, njegovo spremstvo, nadvojvoda Franca Ferdinanda, Rainerja in odposlanca italijanskega kralja. Glavni stan bo v Cavarenu, kjer bo vaje vodil nadvojvoda Evgen.

Odpravljena naslova. — Finančno ministerstvo je odredilo, da se v bodoče opustita naslova: „davlčni nadzornik“ in „viši finančni svetovalec“.

Abturljenti hrvatske gimnazije v Zadru so darovali za istrsko C.rit in Metodovo družbo 800 kron! To so vrli mladeniči: Vsa čast jim!

Čisti dobiček Prešernove veselice v Ljubljani. Glasom računskega zaključka o dohodkih in stroških Prešernove veselice je bilo dohodkov 26.121 K 71 stot., stroškov pa 13.492 K 78 stot. Ker se pa pri stroških doseže še najmanj 500 K popusta, ostane za Prešernov spomenik čistega 13.128 kron 93 stot.

Strela ubila šest dečkov. — Graški listi poročajo: V Fladnitzu pri Passailu je v nedeljo strela udarila v drevo, na katerem je bilo 10 dečkov. Strela je šest dečkov takoj ubila, ostali štirje so v smrtni nevarnosti.

Nagrade za učenje slovenskega jezika. — V celjskem nemškem „Studentenheimu“ so imeli z gojenci skušnje o znanju slovenskega jezika, med pet dijakov, ki so najbolje znali, so razdelili celo nagrade. Tako Nemci hočejo pripravljati, da bodo njihovi gojenci za službe na Slovenskem uspešneje tekmovali s Slovenci.

Na mariborskem ženskem učiteljsku (v zavodu šolskih sester) se je od 17. do 21. julija vršil zrelostni izpit. Udeleževalo se ga je vseh 30 učenek četrtega leta, izmed teh jih je napravilo zrelostni izpit z odliko pet, vse druge pa s povoljnim uspehom.

Zmagala slovenske pesmi. — Pri velikem mednarodnem pevskem tekmovanju v Verviersu v Belgiji je dobil 23. t. m. prvo nagrado „Pevecký spolek Smetana“ iz Plzna. Soglasno in z velikanskim odobravanjem je bila sprejeta slovanska pesem kot kraljica tega tekmovanja.

Nos svoje žene je pogoltnil. — Iz Kase poročajo: Kmet J. Barany iz Tehana je živel s svojo ženo v vednem prepiru. Predčerašnjim sta se zato napotila v Kasi, da vložita tožbi. Med potom sta se zopet skregala. V prepiru je odgriznil mož svoji ženi nos in ga pogoltnil. Teško ranjeno ženo so prepeljali v bolnišnico.

Parnik „Szapary“ zadel na francosko ladjo. — Parnik „Szapary“ ogrske parobrodne družbe „Adria“ je

na svoji vožnji iz Alžirja v noči od ponedeljka na torek o polnoči, med Tenesom in Cherchelom, zadel na francosko ladjo „Schiassino“. „Szapary“, ki je bil poškodovan, je vzel na krov dva potnika in 7 mož posadke francoske ladje, ki se je pogreznila. Nezgoda se je dogodila vsled megle.

Šolska mladina in alkohol. — V časopisu: „Gesunde Jugend“ dokazuje neki berlinski realni profesor, da vživa 60% njegovih učencev zvečer pivo, 43% tudi opoludne. Od tod prihaja, izvaja on, da so le-ti učenci zaspani v popoldanskih urah, in vzroka vedno bolj se množee živčne bolezni in iskati samo v novih učnih razmerah, ampak še bolj v nepravilnem in naravi neprimernem življenju, zlasti pa v prezgodnjem vživanju alkohola. Vživanje alkohola v zgodnji mladosti, — tudi v obliki vina in piva — povzroči razburjenje in zaspanost, nagnjenje k jezi in trmoglavosti, in pospešuje prezgodnjo in presilno vzbujenje spolnosti; tudi kava in čaj delujeta prevzmemirljivo na otroške živce. Dasiravno so to splošno znane resnice, vendar se starišem ne morejo dosti poudarjati. Koliko se o tem stariši pregreše in kolikokrat položje uže v zgodnjih letih svojim otrokom kal poznejših bolezni.

Človeška nezaupljivost. — V Washingtonu je neki mož stavil, da ne bo mogel prodati v enem dnevu 100 dolarjev po 25 cent. In res je hodil ves dan po živahnih ulicah ter klical: „Kdo kupi pristne srebrne dolarje za četrtinko vrednosti!“ Zbirali so se sicer okoli njega najrazličnejši sloji, tudi bančni uradniki, preiskovali so dolarje, jih metali ob tlak, končno pa nezaupno pogledali prodajalca ter odšli. Ves dan se mu je posrečilo prodati le tri dolarje.

Premeten Amerikanec. — V vozu prvega razreda si je našel Amerikanec smodko, dasi je bil v vozu vidni napis „za nekadilce“. Takoj se je oglasil nasproti sedeči Anglež, toda zaman. Na prvi postaji je poklical Anglež sprevoznika, da bi vrgel pušičega Amerikanca iz voza. Amerikanec pa je leno nagovoril sprevoznika: „Oglejte si vendar voznik listek tega gospoda, njegov list je za tretji razred“. In tako je tudi bilo, in Anglež je moral iz voza. Tretji potnik je po odhodu sprevoznika vprašal zmagovalnega Amerikanca, kako je vedel za nameravano sleparijo Angleževu. — „Kaj lahko“, odgovori Amerikanec, „listek mu je kupal iz telovnikovega žepa ter imel isto barvo kot moj“.

Čudna dogodba. — V neko trgovino v Hamburgu je prišel mlad mož, ter si velel dati par čevljev na poskušnjo. Ko je čevlje obul, šel je parkrat po prodajalni, da se prepriča, ali so mu prav. Hipoma pa je odprl vrata in zbežal. Trgovec in njegov pomočnik sta tekla za njim. Tat pa še ni daleč pribežal, ko mu odpade podplat z novega čevlja. Komaj je trgovec to zapazil, poklical je pomočnika in oba sta se naglo vrnila v trgovino. Tat pa je vkljub temu imel nesrečo, da je pritekel ravno policaju v odprte roke. Policija si prizadeva, da bi našla trgovca, toda noben čevljar se ne mara oglasiti za čevlje. Toda tat čuti za prodajalca toliko hvaležnosti, da noče povedati svojega imena.

Vročna in njene posledice v Parizu. — V Parizu vlada zopet velika vročina. Te dni umrlo je pet oseb na solnčarici. Dan za dnevom prepeljavajo v bolnišnice mnogo oseb, katere so bile zadete od solnčarice.

Sedem mož v 17 letih. — Pogumna žena je v Novemjorku 35 letna Mary Crowther; ravnokar se je dala ločiti od svojega sedmega moža. Trije možje so ji umrli, od ostalih treh pa je že ločena. Dan po šesti ločitvi se je poročila s hotelirjem Crowtherjem, 60-letnim starcem, in ta zakon ni trajal niti štiri leta. Možja se je Crowther s 14., 18., 21., 23., 24., 27. in 31. letom.

Dete v trebuhu morskoga psa. — V Neapolju se je kopal v morju osemletni deček, ki je izgubil v vodi. Mislili so, da se je dete utopilo. 13 t. m.

zjutraj so pa mornarji neke torpedovke dvajset milj od neapoljskega obrežja ujeli morskoga psa. Bil je dolg pet metrov. Ko so ga prerezali, so našli v njegovem d. obu otročje truplo. Mornarji so prinesli mrtvo dete v Neapolj, kjer se je dognalo, da je to oni deček, ki se je nekaj dni prej utopil.

Streljanje proti toči. — Po največjih izkušnjah v kraju Castellfranco-Veneto na Laškem se streljanje proti toči ne sponaša tako, kakor bi bilo želeto. Laško ministerstvo je mnogo žrtvovalo za te poskuse, toda kakor vse kaže — brez pravega uspeha. Na Francoskem delajo sedaj poskušnje z raketami, katere spuščajo proti toči.

Največji bogataši na svetu. — Pariški „Figaro“ je objavil natančno listo največjih bogatašev na svetu. I. Beit v južni Afriki ima 2 milijarde mark, kitajski državnik Li-Hung-Čang tudi 2 milijardi, I. B. Robinson v južni Afriki 1 in pol milijarde, I. D. Rockefeller 1 milijardo, Walterf Astor 800 milijonov mark, knez Demidov na Ruskem 800 milijonov, Vanderbilt 400 milijonov, W. Rockefeller 400, Jakob Astor 300, Jord Rotschild na Angleškem 300, vojvoda Westminsterki 300, Whitney v New Yorku 300, Pierpout Morgan 300, lord Sveagh na Angleškem 275, gospa Izidora Consiuh v Cili v južni Ameriki 275, Heine v Parizu 275, Rotschild na Dunaju 275, Rotschild v Parizu 275, nadvojvoda Friderik na Dunaju 275, Jurij Gould 275, Maurellshon v Berlinu 250, gospa Hetty Green v New Yorku 225, A. Dreher v Avstriji 200, vojvoda devonsirski na Angleškem 200, John Smith v Meksiki 180, knez Pless 180, grof Henckel-Donerers-mark 180, H. G. Vanderbilt 180, E. Rolschild v Parizu 150, Klaus Spreckels v S. Francisku 160, nadškof Kohn 160, knez Schwarzenberg v Avstriji 160, W. A. Clark v Montoni 160, Havermoyer v New Yorku 160, John W. Mackay 160, Armour v Cikagi 160, A. Rotschild v Londonu 140, James Maggi v Guantemali 140, vojvoda arenburški v Belgiji 120, vojvoda nortumberlanški na Angleškem 120 milijonov mark.

Novo slovensko cerkev v Ameriki so pričeli graditi v Vallay Wasch. Posvečena bo sv. Jožefa. Prostor za cerkev je daroval gospod Andrej Peternel.

Arretirani anarhist. — V Budimpešti so arretirali v Kodanj pristojnega anarhista Petra Weils Jerrensena, katerega dolže, da je sokriv atentata na španskega kralja.

Ženska župan. — V Rofosu na Ogrskem so žensko izvolili na mesto županovo, ker so od ondot vsi možje v Ameriki.

Jan Kubelik bo igral v Ameriki. — Jan Kubelik, znameniti češki virtuozi, je podpisal kontrakt za 100 koncertov po raznih večjih mestih v Združenih državah. Sezona se bo pričela s 1. dec. t. l.

Narodno gospodarstvo.

Vinogradniki!

Vsled preobilega dežja preteklega meseca razvijajo se trtne bolezni tako nenavadno hudo, da nam prete naše lepe, zelene vinske gorice tokom kratkega časa spremeniti v rujave pušče. V prvi vrsti je to bolezen, ki jo imenujemo peronospora ali strupena rosa, katere je letos zelo rano nastopila. Škropili ste gicer pravilno in zgodaj, a vedni dež je galico kmalu spral in kdor ni porabil prvega lepega dne za drugo škropljenje, ta najde povsod to bolezen in v svojem vinogradu ne samo na listju, ampak tudi že na grozdju. List postane na zgornji strani rujav, na spodnji strani se pokazajo bele lise, to so trosi ali seme te bolezni. Grozd postane rujav, ali usnjat, ali dobi plave lise od pečija doli, v obeh slučajih se ta kmalu posuši. Ker se korenina glivice, ki povzroča opisano bolezen, nahaja v notranjih delih lista, ozi-

„Krojaška zadruga“
Gosposka ulica
Postrežba strogo poštena!!

Priporočajo svojo bogato zalogo
krojnega blaga za
poletni čas
Vzorci se pošiljajo na zahtevanje brezplačno.
Cene so stalne.

roma grozda, kamor ne moremo galice spraviti, obvaruje ista le zdrav list ali grozd pred razvojem bolezni, napadenega lista pa ne more več rešiti. Da pa obvarujemo vsaj še sedaj zdravo listje in grozde, ali pa še se razvijajoče listje pred boleznijo, treba nam je takoj škropiti. Pustite torej vsako drugo delo v gospodarstvu in poškopite najprvo trte, ker ni mogoče, da bi v gospodarstvu pri kakem drugem pridelku v teku nekaj ur trpeli toliko škodo, kakor v vinogradu vsled peronospore. Za škropljenje vzemite 1 do 1 in pol kg modre galice na 100 litrov vode in prinesite približno za pol kg več ugašenega apna, kakor ste vzeli galice v to raztopino. Ne škropite v rosi, pa tudi ne v hudi vročini. Glejte pa, da tudi grozde dobro poškopite! Škropljenje je čez kakih 14 dni do 3 tedne zopet ponoviti. Komur je bolezen uničila prvotne liste, ta naj pusti iz zapirnic (zalastnikov) po en do dva lista rasti, druge pa naj odreže. Ti listi bodo namestovali prvotne trtne liste in treba jih je torej dobro in večkrat škropiti, da vsaj te obvarujemo pred boleznijo. Na trti brez lista ne more ne grozde, ne les dozoreti, škoda je toraj velika! Druga bolezen, ki letos zelo škodi, je pa plesnoba na grozdu. Grozde izgleda ko z moko potreseno, pozneje se razpoka in suši. Proti tej bolezni je treba na fino žveplati v lepem in gorkem vremenu. Ako večkrat žveplamo, obvarujemo lahko že napadeno grozde pred boleznijo, kajti koreninica glavice te bolezni se nahaja na površju jagod, vsled česar jo lahko z žveplom še takrat uničimo, ako takoj žveplamo, kadar se je razvila. — Bohuslav Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Novem mestu.

Malo stanovanje

v pritličju, obstoječe iz štirih prostorov, se odda takoj v najem via Barzellini št. 12.

Za
državnega uradnika
se išče
soba in hrana.

Ponudbe upravnistvu „Gorice“.

Br. 1537.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisuje v definitivno, eventualno v provizorno nameščenje:

1. mesto nadučitelja na 2-razredni ljudski šoli v Ozeljanu;

2. mesto učiteljev-voditeljev na 1-razrednih ljudskih šolah na Gorenjem polju, v Ločniku (slovenski učni jezik), v Lokovcu, na Lokvah, v Lomu, pri Murovcih in v Ravnih.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v postavah z dne 6. oktobra 1900, deželni zakon št. 26, in z dne 26. decembra 1901, dež. zakon št. 44.

Prosilci za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okr. šol. svet,
v Gorici, 26. julija 1905.

Jak. Šuligoj
urar c. kr. železnice
Gosposka ulica 25.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Solskega Doma“.

Cigoj & Nemeč

veletržca z vini
ulica Municipio hiš. št. 1
priporočata svojo zalogo pristnih belih vipavskih in briskih ter črnih istrskih vin.
Cene zmerne. — Postrežba točna.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Pater E. Leitner,

provincijal in nadzdr v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu, je in še uporablja z najboljšim uspehom proti kataru v želodcu in v črevesih, pa tudi proti obolestim v jetrih
želodčno tinkturo
Gabr. PICCOLI-ja, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Ena steklenica velja 20 vinarjev in se vnajna naročila izvršujejo z obratno pošto.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Milsveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Jakob Miklus
mizar in lesni trgovec
v Podgori, na voglu novega železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški) ter podružnica za Soškim mostom pri Pevmi
Trguje tudi z **opeko**, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Naznanilo.

Podpisani si usojam naznanjati slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril v prejšnjih prostorih »Mizarske zadruge« v Solkanu svojo veliko delavnico (tovarno)

pohištva vseh slogov

od najprostejšega do najmodernejšega.

Sprejemam vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih ter jamčim glede svoje tehnične naobrazbe za precizno in v vsakem pogledu zadovoljivo dovršilo. Cene so take, da se ni bati nikake konkurence.

Za obilna naročila se toplo priporočam z odličnim spoštovanjem

Fr. Srebrnič, mizarski mojster v Solkanu.

Mladi mož

išče primerne službe pri kakem trgovcu ali obrtniku. Več pove naše upravnistvo.

Loterijske številke.

22. julija.

Trst	38	12	74	49	86
Linc	20	78	24	17	47

Pozor!

Prva kranjska z vodno silno na turbino delujoča
tovarna stolov na paro
FRANCE ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko.

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini, imejteljem in predstojnikom savodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, fôtelje, gugalnike, naslonjače itd.

po kar najbolj niski ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano. Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. Na željo polje tvrdka najnovjše in obširne cenike z nad 800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko. Imam tudi stole za krčmarje po 2 K vedno v zalogi.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:
na menico po 5¹/₂%, na vknjižbo pa po 5%
z 1¹/₈% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga
pristnih belih in črnih vin in lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva
Auerjevih dedičev v Ljubljani, in plsenjskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se oddaja le na debelo od 100 kg. napej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.